

F 1925

Peter Seeberg

Hjulet

5 Da skakspilleren Djap mistede sin hustru ved en akut febersygdom, forlod livsmødet ham således, at han, der ikke en eneste aften i deres ægteskab havde svigtet kafeen, hvor han dyrkede skakspillet, nu holdt sig hjemme i tre uger og i disse tre uger ikke stod op af sin seng for andet end at forrette, hvad han ikke kunne forrette i sengen.

10 Ved sin genopdukken i kafeen var han allerede ved at være en glemt mand, eller i det mindste en mand, man ikke rigtigt kunne regne med mere. Det vakte derfor heller ikke særlig forundring at Djap nu benyttede enhver pause til at klage over alt, som blev budt ham, og mindes de gode dage før hustruens død. I det lange løb blev det dog noget af en plage for de fleste at høre Djap tale om
15 det dårlige brød, som bagerne var begyndt at forgifte, om det dårlige øl, som han fik ondt i maven af, om det usle, kommunale lys, som ødelagde hans øjne. Kammeraterne gav ham ret i håb om, at han så hurtigt ville holde op, men tværtimod. Han forstærkede sine bebrejdelser over verdens elendigheder. Samtidig vandt han det ene parti efter det andet, men uden at skønne på sit held.

20 For at få en ende på jammeren besluttede hans kammerater at festligholde hans fødselsdag med det bedste, der kunne opdrives, lutter friske ting, efterprøvede for sundhed og renhed af førsteklasses kendere. Men til
25 ingen nytte.

30 Fra første øjeblik dængede Djap retterne til med de sorteste skældsord, smagte lige på dem og lod så tjeneren bære hans portion ud. Samme tur fik alle gaverne, undtagen den sidste, som en spøgefugl ved navn Wave havde hentet, mens Djap forkastede de andre gaver.

Det drejede sig om et stort bilhjul med dæk og slange, som Djap erklærede, at han satte virkelig pris på. Han

35 trillede rundt med det mellem stole og borde, satte det
op ad en væg og anbragte sig fjedrende på det og udtal-
te, at han aldrig havde fået en gave, der havde gjort ham
gladere. Det var, hvad han altid havde ønsket sig, men
aldrig turdet sige til nogen. Han var nu ganske tilfreds, ja
40 så tilfreds, at skakspillet ikke mere havde nogen betyd-
ning for ham, så han ville straks tage afsked med det,
med de gamle venner og med kafeen med en hjertelig
dybfølt tak for de mange år. I fremtiden ville han hellige
sig sit hjul og idet han vinkende trillede ud af lokalet
udtrykte han varme ønsker for de gamle kammeraters
45 skakånd og skakglæder.

Djap tog nu hjulet med hjem, bar det op ad trapperne
til sin bolig, stillede det ved sin seng og sov ind fast
besluttet på at ændre bosted, således at hjulet kunne få
bedre dage. Næste morgen gennemgik han sine ejendele,
50 udtog nogle få af dem til eget brug, opsagde lejligheden,
lod en sagfører sælge bohavet* på auktion*, og trillede
imens ud af byen med det svære hjul.

Inden aften havde han fundet det sted, han søgte, et
hus ikke langt fra en god landevej, liggende på en mindre
55 bakke med nedkørsel til vejen, således at hjulet kunne
nyde at trille ned og nyde at blive trillet op igen.

Her levede Djap af ingenting, men efterhånden i kraft
af små honorarer* for at trille med hjulet for folk, der
gerne ville se en mand, der fandt fornøjelse ved det. Som
60 oftest gik folks nysgerrighed ikke længere, men gav én
sig tid og satte sig ned og spurgte Djap ud om, hvad han
i grunden ville med det hjul, så var han ude af stand til
at svare dem andet, end at han ville trille med det, sætte
det op ad en væg, lægge det ned i græsset og sætte sig på
65 det.

Om det punkterede? Nej, det punkterede aldrig, for
det var sådan et godt hjul.

En mand fra en avis spurgte særligt indtrængende
Djap, om han ikke kunne tænke sig at skille sig af med
70 det?

Dette spørgsmål havde Djap åbenbart overvejet. Han
erklærede, at det han lagde vægt på i tilværelsen udover

at trille med hjulet og have det omkring sig, var at se den vogn, som hjulet stammede fra, køre forbi på tre hjul. Skete det, ville han standse vognen og tilbyde ejeren det fjerde hjul. Uden vederlag.

Om han troede, at det ville ske?

Ja, det ville ske, mente Djap.

Djap blev en gammel mand og holdt sig i vigør med sit hjul. Dagbladet sendte en gang om året en mand ud for at spørge ham, om han ikke var kommet i tvivl endnu, men det var der aldrig tale om. Om han ikke kunne tænke sig at overlade hjulet til en ejer af et firehjulet køretøj, som brugte samme hjulstørrelse, som reservehjul, men det kunne Djap slet ikke tænke sig.

En dag i hans høje alder op ad formiddagen kom der da omsider et køretøj rullende på tre hjul. Det ene baghjul manglede.

Føreren kørte meget forsigtigt og standsede op, da Djap kom ud på landevejen og gjorde tegn til ham. Han havde hjulet med sig.

Djap sagde til chaufføren, at han havde ventet på ham i femogtredve år, og at han nu ville overlade ham det hjul han manglede, så han kunne køre videre firhjulet. Han kunne straks se, at hans hjul havde den rette størrelse.

Chaufføren stod ud af bilen og så på hjulet. Han takkede Djap mange gange for hans venlige gave og hans enestående tålmodighed.

Djap lod ham få hjulet og gik op til sit hus for at kunne vinke farvel fra en passende position. Chaufføren spændte hans hjul bagpå vognen og satte sig atter ind ved rattet.

Djap råbte til ham, om han ikke havde tiltro til hans hjul, siden han spændte det bagpå?

Chaufføren smilede. Han manglede ikke tiltro. Han syntes, at det var et fint hjul. Han satte stor pris på det. Blot måtte Djap forstå, at han personligt foretrak at køre på tre hjul. Naturligvis med forsigtighed. Men så var det til gengæld en uforlignelig fornøjelse.

Med denne forklaring var Djap helt tilfreds.

Han så vognen køre forsigtigt af sted på sine tre hjul,
han så chaufføren række en hånd i vejret til afsked, han
vinkede tilbage til ham og ønskede ham lykke på rejsen.

(1962)